

LVGDVNVM.

LIOANNES METELLVS SEQVAVVS, Eruditissimo viro Georgio Bruno, S. D. Petisti Brune, vt quæ de Lugduno vrbe adcepiſſem, vel ex libris, vel amicorum colloquijs, quæ vera putarem, tibi paucis ego perſcriberem, quia præcipuas totius orbis vrbes literis, ad veram earum effigiem accommodatis, complectere. Quo igitur, qua poſſum, tibi ſatisfaciam, tu à me, quem multis officijs perpetuæ beneuolentiæ tibi deuinxisti, ſic habeto.

LVGDVNVM, vrbs eſt Galliarum Celticarum, in Secuſianis ſita, hodie, vt olim, & emporio, & multis rebus alijs, celeberrima, legibus, moribus, & inſtitutis, rectè antiquitus conſtitutam fuiſſe, cum alia multa, tum, quod hætenus eius Galliarum tractus Metropolis fuerit & Archiepiſcopi ſedes, eaque talis, quæ primas teneat, & reliquarum Galliarum Eccleſiarum caput ſit, oſtendunt. Huic vrbi, quæ parti Galliarum à ſe nomen dedit, poſtquam ab Amadæo primo Sabaudiarum Duce, per teſtamentum ex legato Franciarum regibus ceſſit, Gubernator præſtitur, qui & urbem, & eius prouinciã, quæ ſatis latè patet, adminiſtrat. Ferax ſolum, & amœnum commodumque ſitum habet. Nam fructiferis duobus collibus, ab vna parte cingitur: alteram duo præſtantes fluij alluunt. Araris, qui quàm leniſſimè ex Sequanis deſuens, mediã interfecat, & Rhodanus, qui rapidiſſimo curſu, ex Alpibus per Allobroges, certis mœnijs ad orientem, adlabitur. Aedium elegantia, tum ſtrutura, nec non hortis præſtat. Opibus autem ſic floret: vt nulli alij ſaltem in Gallia, cedere videatur. Harum opum cauſam, fluij illi præcipuam tribuunt. Quia cum multas vrbes illi obeant, ſequè in Liguriæ maris ſinum exonerent: hæc verò vrbs, Europa præpè in mediã ſita ſit, & quaſi Franciæ cor putetur: facultatem quæcunque qua libeat exportandi, tum etiã importandi, præbèt, etiã ex præcipuis Europæ nationibus haud procul diſſitis. Sola enim Sabaudia interiecta, hæc vrbs & Italiam, & Germaniam attingit. Eo adcedit, quod quater annuè eò, vndique gentium mercatores, commeant, publicarum nundinarum, quæ varijs ad negotiationem ſummandam priuilegijs inſignuntur, gratia. Quæ res ab exteris incredibile lucrum, atq; decus, non ſolum huic vrbi, ſed etiam toti eius agro, reliquæque etiam Galliarum conciliat, & eam inſuper hominibus replet, omnis generis artificiorum peritis. Neque facile alia vrbs reperietur Trapezitis, librarijque reſertior. Proximis annis, dum Gallia bellis à religionis ſtudio ciuilibus, ſurſum deorſumque verſaretur, arx à Carolo Rege, motibus coercendis, primùm huic vrbi iniecta. Quod ad eius antiquitatem pertinet. L. Munatius Plancus, nobilis Orator & Prætorius, Marci Tullij auditor, dux deducendæ, vt ait Euſebius, Coloniae, dum Galliam regeret, adiectus ab Auguſto dicitur: & vrbs, qua inſula eſt, fundamenta ieciſſe. Ea inſula, trianguli formam exprimit. Duo enim illi, quos diximus, fluij, oſculo quaſi mutuo ſeſe complectentes, duo eius latera conſtituunt, tertium diſſilibus, aſperisque montibus, inter vtrumque clauditur. Multò tamen ante deductam eò coloniã vrbs erat, eaque nobilis, nomenque ei, Inſulæ Gallicæ, fuit. Eam Romani non ſolum priuatis egregijs ædificijs, verum etiam publicis operibus, quorum ſingulis, vt ait Seneca, ſingule vrbes illuſtrari poſſint, ornarunt. In ea autem, argenteam, æreamque monetam perpetuo cuderunt. Quin Agrippa, Galliarum omnis ſitina, ex hac diſtinxit. In ea quoque Galliarum totius tributa, ac veſtigalia, tanquam loco commodiore, collegerunt. Quæ Galliarum tributa, tanti fuiſſe prouentus ac momenti narrantur, vt ab his vnicum Imperij robur penderet. Merito igitur immunis fuit. Nam Plinius lib. IIII. cap. XVI. Secuſiani, inquit, liberi, in quorum agro Colonia Lugdunum. Et Digeforum lib. L. Tit. XV. cap. vltimo. Paulus Iuriſconſultus, Lugdunenſes Gallos, ſic enim ait, ac Viennenſes in Narbonenſi, iuris Italici facit. In inſula adhuc exſtant, haud obſcura, tantæ vetuſtatis, veſtigia. Nempe forum Veneris, in Foruieram vulgo corruptum. In quo, quod etiam olim celeberrimum fuit, Veneris templum viſitur. Hoc in foro habitare ſeruitur, ſexaginta Coloniae diuerſarum ſexaginta prouinciarum, Lugdunenſi ſubiectæ. Ara itaq; in ea erat, dignitatis eximie gentium. LX. numero, inſcriptum habens titulum, earumque ſtatua vna, alia ſubinde quoque inde locata eſt ara. Fuit idem locus, exercendis nundinis conſtitutus. Iſque propter ipſarum, omnibus è locis lucra cauſa frequentiam, Forum Mercurij dictus eſt, ſupra eius Foruieræ montem, ſpeculum artis adeo admirabilis, ita fuiſſe collocatum reſerunt, vt vrbs ipſa Lugdunum, ex longinquis Sabaudiarum montibus, clarè conſpiceretur. Itaque Romani Senatores Lugdunum, etiam propter amœnitatem loci, ſæpè conceſſerunt. Porro autem è regione Foruieræ, adſurgit antiquum illud Eſnaium Monafterium, ſitum inter Rhodanum & Ararim. Eo loci qua hi fluij confluunt, Templum ab vniuerſis Gallis, communi designatum impenſa, & Auguſto Cæſari dicatum eſt. Iſthic Athenienſes: cum eorum non pauci, propter eadem filij Minois Cretenſium regis, bello vaſtata patria, ſedibus incertis vagarentur, ac tandem in hanc inſulã migrãſſent. A cademiã pro more gentis, extruxerunt. Cæſarem deinde Iulium, Galliarum victorẽ, ea fama permotum, Latinam in eadem vrbe quoque fieri iuſſiſſe, Suetonius ſcribit, quam à ſe, Cæſaris aram, appellauit. Eo Oratores vndique, Druides in primis Athenienſium æmuli, ceteri etiam docti viri, conueniebant, quò ſemel annis ſingulis, tam Græcè, quàm Latine orationes certatim haberent, atq; diſputarent. Conſtituta quidem lex ijs erat, vt qui Græcã Latinãque lingua foret eloquentior, is præmium laturus, magna auri vi, à deuictis, donaretur, atq; laudaretur: qui verò, quid, vel præter rem, vel futile, orationi inferuiſſet, poenæ nomine, aut exceptam à notarijs orationem ſuam ſpongia, vel lingua ipſe delecret, aut certè virgis cederet, vel ter in Ararim mergeretur. Quamobrem, falſe Iuuenalis, Satyra prima, eorum metum, irriſit, Pallear, inquit, vt nudis preſſit qui calibus anguem, Aut Lugdunenſem Rhetor dicturus ad aram. Sed & extra vrbs pomeria veteres illi Arcus, qui via in Secuſianos, quos vulgus Foruſtum modò nominat, conſpiciuntur: nec non antra & perſorata quinque miliarium longitudine, rupes aquæ in urbem ducentis, vetera itẽ multa numiſmata, inſcriptionesque lapidum, præclara antiquitate pleniffimè teſtantur. Ante verò, quàm hæc vrbs à Romanis Colonia deduceretur: quod ante deuictas Gallias fuit: quanta ciuitatis Lugdunenſis, amplitudo, potentiaque fuerit, libro tertio Polybius indicat, nempe, regni tum fuiſſe Metropolim. Hannibalẽ, ait, traiecto flumine Rhodano: id quod paullo ſupra Quiritum Delphinatus oppidum contigit: quoniam P. Africanus Scipio pedem retraxiſſe in Italiam, miſſo in Hispaniam fratre, ne quid tumultus oriretur, feſſum longiſſimis itineribus exercitum, Lugduni, tum ſeipſum etiam, reſicere ſtauiſſe. Poſtquam verò in Sebuſanos adpulſiſſet: & certior factus eſſet, inter duos fratres, ad occupandum Lugdunenſe regnum, pugnam adparari: natu maiori petenti, opem tuſiſſe, ipſumque regno conſtituiſſe. Quamobrem ab eo rege, propter tantum beneficiũ Hannibal non ſolum annona, verum etiam multis alijs neceſſarijs rebus inſtructus fuit: nudumque Hannibal militem is rex lacerum veſtiuit. Et eundem Hannibalem, armatus proprio exercitu, per Allobroges, itinere dierum decem miliarium, ad Alpium vſque partem illam, quæ Bernardi nomen obtinet, deduxit. Sed ſelicitatem huius Vrbs, vt ſit, magna eſt calamitas poſtea conſecuta. Centum enim annis, ab eo tempore quo eam Munatius condidit, fatalis ignis totam, intra vnã tantum noctem, abſumpſit, vt inter urbem nullam, & urbem longè nobiliſſimã: quam Strabo totius Galliarum, excepta Narbone, populoliſſimã, ſuo etiam tempore fuiſſe narrat: ſola vna nox interfuerit. Id quod Seneca epistoła ad Liberalẽ Lugdunenſem XCII. deplorat. Hinc factum quidam putant: tum hortante quoque loci ſalubritate: vt ſupremo monte renouaretur. Statim enim Romani eam reſtituerunt. De eius vrbs Romanis Magiſtratibus, in adminiſtratione reip. conſtat Auguſtum Imperatorem cum Iulius pater Galliarum, in Belgicã, Celticã, Aquitaniamque diuiſiſſet, ex edicto lato, terrarum orbem, quod & ſacrę literę tradunt, emenſum, latè patentes tres illas Galliarum partes, in quatuor, Narbonenſem, Aquitaniam, Lugdunenſem, Belgicãque, nempe totas ſub imperium Romanum redactas, conſuſiſſe. Quam quadripartitam diuiſionem, Index Magiſtratum ciuiliũ, & Militarium Occidentis, ſequens, ex ea, Galliarum prouincias omnes ſeprendecim, excepta tamen Britannia, vt & Marcellinus, & Rufus, conſtituit. Lugdunenſi igitur prouincię, is Index Cõſularem, ſub ſeptem prouinciarum, vicario, attribuit. Hanc rurſum in Lugdunenſem Primã, Secundã, Tertiam, Honoricã, & Senonariã partitur: earumque ſingulis, præterquam Primã, Præſidem præſcit. Videtur autem hic Index, circiter Theodoſij tempora collectus. Idem, de Magiſtris Militum Præſentialium, quos peditum appellat præſectis, ſic ait. In prouincia Lugdunenſi Prima, Præſectus claſſis Arariæ, Cabaloduno. In prouincia Lugdunenſi Senonia, Præſectus claſſis Anderecianorum, Pariſius. In prouincia Tarraconenſi, Præſectus Lætorum Teutonicianorum: Cornuta, Senoniæ Lugdunenſis. Præſectus Lætorum Bataurorum, & Gẽtilium Sueuorum, Boiacas, & Cõſtantię. Lugdunenſis Secundæ Præſectus Lætorum Gentilium Sueuorum, & Cenomannis. Lugdunenſis Tertiarum Præſectus Lætorum Francorum Rhodanas, Lugdunenſis Tertiarum. Habuit hæc Vrbs, clariſſimos in literis viros. Nam, ne de cæteris dicam, vnus L. Plotius, in ea natus eſt, is, qui Suetonio de claris Oratoribus teſte, Romæ primus, Rhetoricã Latinã, docuit, longeuusque fuit. Ab hoc, ſe puerum, cum Quinto fratre, Cicero primũ eſſe inſtitutum commemorat. Suſcepta demum in ea Vrbe, per pios Fideles, Antonino vero Imperatore, Chriſtiana religione, edita fuit eorundem ſtages, loco Vrbs, qui Athanasius, adpellatur. Vbi Martini templum, Benedicinumque cœnobium exſtructum eſt, qua Rhodanus & Araris, cõcunt. Quorum, quadraginta oſto præcipui nominantur. His ſucceſſit Irenæus, Polycarpi Martiris auditor, qui fuit Eccleſiæ ſuffectus. Sed ſecuta perſecutione, martyrio coronaturis, Anno Chriſti CLXXV. Marco Antonino Imperatore, clariſſe dicitur. Omnem præpè Vrbs populum, ea perſecutio gladio ſuſtulit. Reſertur enim, nouemdecim millium martyrum numerus fuiſſe. Itaq; Ararim fluium, horum ſanguine, ex Gorguillone, hoc eſt, gurgite, ſic à reipſa nuncupato vico, ex quo calorum ſanguis, vt torrens deſluebat, vſque præpè Matifconem, urbem in Heduis, rubuiſſe aiunt. Et hinc eidem Arari nomen Sagonæ, nimirum à ſanguine, fuit inditum: Fuere & alij multi Lugduni illuſtres, & vitæ ſanctimonia, literiſque celebres Epifcopi, tum alij, Baldomerus, Stephanus, Deſiderius, Nicetius, Hyppipodius, Alexander, Agobardus, Peregrinus, Iuſtus, Erpidius, Lupus, Annemundus, Eucherius, Antiochus Sacerdos, Eugendius, Romanus, Abbas, Aurelianus, Domitianus Abbas, & Fauſtus poëta, æqualis Boëtij, Claudiani, Mamerci, & Caſſiodori, doctiſſimorum virorum, qui Theodorico à ſecretis fuiſſe putatur. Fuit & celebris Hamurus Epifcopus. De quibus Symphorianus Champenius Lugdunenſis Medicus, in libello de antiquitate & origine vrbs Lugdunenſis, & viris eiudem illuſtribus.